

Depart. *S. 112* Licz. *24584* dn. *2 / X*

Poprzednie akta w tej
samej sprawie.

Pilne — Telegram.

Licz. ....

Licz. *24584*

Licz. ....

Sekcja *I*

Przedmiot: *Komisja wnosząca
do badania akt w Biurze Histor.*

Akta pomocnicze
(podobne lub identyczne)

Licz. ....

Licz. ....

Licz. ....

Referent: ..... dn. .... / .....

Po zaopiniowaniu, współpracy, podpisie, prze
słać: .....

Szef Wydziału: *T...* dn. *2 / X*

Do .....

Szef Sekcji: ..... dn. .... / .....

Szef Departamentu: ..... dn. .... / .....

Przesłać celem:
zaopiniowania, współpracy, podpisu

Do .....

Polecenia dla kancelarii:

*Atakmatem zrobicie
zez dyr. Leonora Skiermy*

Zezwalam:

Wiceminister ..... dn. .... / .....

Zezwalam: *p. gen. L...*

Minister *...* dn. *...*

Przesłano czystopisów sztuk: *28*

Tem samem załatwiono akt Licz. ....

„ odpisów „ .....

Przepisał

Porównał

Odesłał

Po wysłaniu czystopisu pozostaje:
Z wpływów sztuk: ..... z opinii sztuk: .....
Razem prócz koszulki sztuk: .....

Dn. .... godz. ....

Dn. .... godz. ....

Dn. .... godz. ....

Przedłożyć ponownie referentowi:
dnia ..... / .....
dnia ..... / .....
dnia ..... / .....

Dn. .... godz. ....

Dn. .... godz. ....

Dn. .... godz. ....

*Po wyptaniu akt wrócić
do 29K p. mjr. Rudnickiego.*

Toruń, dnia 30.IX.1925 r.

Do

Pana Generała Ministra Spraw Wojsk.

w Warszawie.-

Na pismo L.dz.24584/25. z dnia 19.IX.b.r. mam zaszczyt zameldować co następuje:

1. Cześć żołnierska, jaką otaczam symbol zwycięskiego Naczelnego Wodza, a której miakem sposobność tylekroć dać wyraz wobec Pana Generała, jak zarówno pietyzm, z jakim odnoszę się do osoby I. Marszałka Polski, któremu zawdzięczam mnożność noszenia munduru i szczytnych odznak wojska polskiego nie pozwalają mi już ze względów zasadniczych uczestniczyć w Komisji, mającej rozstrząsać sprawy, związane z osobą Marszałka Piłsudskiego, a tembardziej przewodniczyć tej komisji.-

2. Po rozpatrzeniu treści listu otwartego Marszałka Piłsudskiego, oraz referatów i odpisów aktów, nadesłanych mi w związku z wymienionem na wstępie pismem - doszedłem do przekonania, że zarzuty Marszałka Piłsudskiego nie dotyczą strony formalno-archiwalnej tych lub owych dokumentów, lecz że są one tego rodzaju, iż mogłyby być rozpatrywane chyba tylko na płaszczyźnie honorowej i chyba tylko przez ciało powołane na zasadach arbitrażu honorowego.-

W Komisji, któraby musiała w myśl powyższego mojego głębokiego przekonania działać na platformie honorowej, a powołanej jednostronnie - bez udziału Marszałka Piłsudskiego nie mogę wziąć udziału lub jej przewodniczyć.-

Biorąc powyższe względy pod uwagę sądzę, iż nie powinienem brać udziału w Komisji, o której mowa i proszę Pana Generała o zwolnienie mnie z tej funkcji.-

/-/ SKIERSKI Generał dywizji.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

GABINET MINISTRA

L.26440/25.G.M.I.

Warszawa, dnia 2.X. 1925 r.

DO

Do rąk własnych.

Pana Gen.Dyw. Leonarda SKIERSKIEGO

Inspektora Armji Nr. III.

w Toruniu.-

Stojąc, jako Minister Spraw Wojskowych na straży spokoju armji - nie poduierałam motywów osobistych - wysuniętych przez Pana Generała w Jego piśmie z dnia 30.IX.b.r. i podtrzymuję w całej pełni swój rozkaz L.24584/25.G.M.I. z dn.19.IX.r.b.- Pogląd Pana Generała jakoby komisja w obecnym swym składzie mogła przejąć funkcję jednostronnego sądu honorowego - jest merytorycznie fałszywym. Zadaniem bowiem Komisji rzeczoznawców, który an Generał przewodniczy jest jedynie stwierdzenie faktycznego stanu rzeczy, a nie ferowanie wyroków.-

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

/-/ SIKORSKI

Generał Dywizji.

*odbrat
osobista
2/1*

"/"

Notes

1) Observe 'goodness'.

don't let it worry you
just in case. After you

(just in case)

2) Copy each rubric

Aut. 4. 4. 4

3) Copy each rubric
in another

Aug. 2-8-25

2

na odzynie pis. 7. A. nr. III z 30/15
i pis. p. Min. 26440/15 z 7. X. 25

f. 26440/15

do ~~do wk. 10/15~~ W. par. 2: 15

P. h. h. Gen.

Insktadam Pam generatori ~~z 10/15~~

2 polecenie pam Ministra

2/15. A.

Ref G. M. 1-1 gen. byp.

Warszawa, dnia 21 września 1925r.-

46/25
 Odpowiedź
 Komisyi
 2-3 dni po
 negatywnie
 Biuro
 Krawca
 z gabinetu

Panie Generale!

Pan Minister pismem z dn. 11. IX. 1925r. L. 24584/25. G. M. I. rozkazał mi wziąć udział w pracach Komisji, mającej za zadanie zbadanie aktów w Archiwum Biura Historycznego w związku z zarzutami Pana Marszałka Piłsudskiego.-

W pełnym przeświadczeniu o zaszczytce ponoszenia tak poważnej odpowiedzialności, który wynika dla mnie z tego rozkazu Pana Ministra, śmiem najgoręcej i najusilniej prosić Pana Generała o wstawiennictwo do Pana Ministra, by zechciał zwolnić mnie od tych obowiązków, a to ze względu na nawał pracy w wykonaniu spraw, za które w pierwszej mierze ponoszę odpowiedzialność.-

Aby uzasadnić tę moją prośbę, pozwalam sobie podać obraz moich prac w obu muzeach: Narodowym i Wojska, których jestem kierownikiem. Większość z tych prac same jedne w warunkach normalnych powinny zaabsorbować czas jednostki; do takich należą:

Dawanie codziennych i stałych dyrektyw 36 pracownikom Muzeum Narodowego i Muzeum Wojska i dozór w pracach naukowych i czynnościach administracyjnych.-

Załatwianie olbrzymiej korespondencji, tak polskiej, jak i zagranicznej, w najróżnorodniejszych sprawach i zapytaniach, na które nieraz odpowiadać trzeba po głębszych studjach z załączeniem rysunków i umyślnie robionych zdjęć fotograficznych.-

Poszukiwanie przedmiotów do zakupu i nader uciążliwe i długotrwałe nieraz rokowania ze sprzedającymi.-

Badania naukowe i opis napływających przedmiotów /dotychczas sto-kilkadziesiąt tysięcy przedmiotów/, co wymaga niekiedy głębokich studjów, ścisły nadzór nad konserwacją tych przedmiotów oraz praca nad należytem ich umieszczeniem w salach wystawowych; ta ostatnia czynność sama jedna pochłania przeciętnie jeden dzień w tygodniu.-

Przyjmowanie wielkiej liczby interesantów, rodaków i cudzoziemców w różnych sprawach i z różnemi zapytaniami.-

Zwłaszcza odpowiedzialną i niemogącą być odkładaną pracą jest mój udział i dyrektywy w opracowywanych obecnie szczegółowych planach przyszłego

gmachu Muzeum.-

Poza tą stałą i codzienną pracą zmuszony jestem brać udział w stałych posiedzeniach, przypadających niemal na wszystkie dni tygodnia: Sądu Honorowego dla oficerów wyższych, Komisji Ubiorczej, dwóch Rad Muzealnych /Muzeum Narodowego i Muzeum Wojska/, dwóch Komitetów Nadzorczych, Komitetu budowy Muzeum, Rady Artystycznej m. Warszawy, stałych konferencji z Prezydentem miasta i Magistratem, i t. d.-

Pozatem też liczne posiedzenia w sprawach doraźnych i udział w pracach takich naprzykład, jak wykonanie "Przepisu ubioru dla wojska", do wykonania czego normalnie potrzebny byłby okres przynajmniej półroczny, jedynie na to poświęcony, z udziałem sił pomocniczych.- Pozatem mam rozpoczęty szereg prac naukowych, i zastanawiam się, czy celem ich ukończenia nie należałoby poświęcić się im wyłącznie.-

Wobec powyższego raczy Pan Generał osądzić, czy byłbym w możności spełnić należycie tak odpowiedzialne obowiązki i ~~złudną pracę~~ i ~~złudną pracę~~ Komisji, która ma badać setki czy tysiące dokumentów w Archiwum Biura Historycznego. Jeśli usiłuję podołać obowiązkowi, czynię to kosztem godzin, przeznaczonych na sen, zaś godziny dzienne są całkowicie i ponad miarę zajęte.-

Upraszam zatem najgoręcej i najusilniej Pana Generała o przedstawienie mojej prośby Panu Ministrowi.-

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH	
Gabinet Ministra	
Wpł. dn. 24/9	godz. 5
Licz. 25808	12
Zal.	Ref. 1A

Dyrektor Muzeum Wojska

B Gembarzewski

/-/ B. Gembarzewski
pułkownik

Do akt
Odpis.

Toruń, dnia 30.IX.1925 r.

Do

Pana Generała Ministra Spraw Wojsk.

w Warszawie.-

Na pismo L.dz.24584/25. z dnia 19.IX.b.r. mam zaszczyt zameldować co następuje:

1. Cześć żołnierska, jaką otaczam symbol zwycięskiego Naczelnego Wodza, a której miałem sposobność tylekroć dać wyraz wobec Pana Generała, jak zarówno pietyzm, z jakim odnoszę się do osoby I. Marszałka Polski, któremu zawdzięczam mżność noszenia munduru i zaszczytnych odznak wojska polskiego nie pozwalają mi już ze względów zasadniczych uczestniczyć w Komisji, mającej rozstrząsać sprawy, związane z osobą Marszałka Piłsudskiego, a tembardziej przewodniczyć tej komisji.-

2. Po rozpatrzeniu treści listu otwartego Marszałka Piłsudskiego, oraz referatów i odpisów aktów, nadesłanych mi w związku z wymienionem na wstępie pismem - doszedłem do przekonania, że zarzuty Marszałka Piłsudskiego nie dotyczą strony formalno-archiwalnej tych lub owych dokumentów, lecz że są one tego rodzaju, iż mogłyby być rozpatrywane chyba tylko na płaszczyźnie honorowej i chyba tylko przez ciało powołane na zasadach arbitrażu honorowego.-

W Komisji, któraby musiała w myśl powyższego mego głębokiego przekonania działać na platformie honorowej, a powołanej jednostronnie - bez udziału Marszałka Piłsudskiego, nie mogę wziąć udziału lub jej przewodniczyć.-

Biorąc powyższe względy pod uwagę sędzę, iż nie powinienem brać udziału w Komisji, o której mowa i proszę Pana Generała o zwolnienie mię z tej funkcji.-

/-/ SKIERSKI Generał dywizji.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Warszawa, dnia 2.X. 1925 r.

GABINET MINISTRA

DO

Do rąk własnych.

L.26440/25.G.M.I.

Pana Gen.Dyw. Leonarda SKIERSKIEGO

Inspektora Armji Nr.III.

w Toruniu.-

Stojąc, jako Minister Spraw Wojskowych na straży spokoju armji - nie podzielam motywów osobistych - wysuniętych przez Pana Generała w Jego piśmie z dnia 30.IX.b.r. i podtrzymuję w całej pełni swój rozkaz L.24584/25.G.M.I. z dn.19.IX.r.b.- Pogląd Pana Generała jakoby komisja w obecnym swym składzie mogła przejąć funkcję jednostronnego sądu honorowego - jest merytorycznie fałszywym. Zadaniem bowiem Komisji rzeczoznawców, którą Pan Generał przewodniczy jest jedynie stwierdzenie faktycznego stanu rzeczy, a nie ferowanie wyroków.-

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

/-/ SIKORSKI

Generał Dywizji.

"/"